

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ
ОСВІТИ: УДОСКОНАЛЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО
КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ТА НАВЧАЛЬНОЇ
ДОКУМЕНТАЦІЇ**

**Збірник
матеріалів IV-ї Всеукраїнської
науково-методичної конференції**

13-15 квітня 2022 року, м. Одеса

У Збірнику опубліковано матеріали IV-ї Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти: удосконалення дистанційного контролю знань та навчальної документації», яка проходила 13-15 квітня 2022 року на базі Одеської національної академії харчових технологій в умовах воєнного стану з причини російсько-української війни.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом конференції

Редакційна колегія:

Богдан ЄГОРОВ	ректор Одеської національної академії харчових технологій, д.т.н., професор (Голова редакційної колегії)
Федір ТРИШИН	проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к.т.н., доцент (заступник Голови редакційної колегії)
Надія ДЕЦ	директорка Навчального центру організації освітнього процесу, к.т.н., доцентка
Любов ЛАНЖЕНКО	начальниця Навчального відділу НЦООП, к.т.н., доцентка
Оксана КРУЧЕК	начальниця Відділу контролю якості та моніторингу діяльності, к.т.н., доцентка
Юрій КОРНІЄНКО	начальник Відділу організації дистанційної роботи та навчання ЦІКТ, к.ф.-м.н., доцент
Валерій МУРАХОВСЬКИЙ	начальник Відділу ліцензування, акредитації та сертифікації НЦООП, к.ф.-м.н., доцент
Людмила РИЖЕНКО	методистка вищої категорії Навчального відділу НЦООП

Оргкомітет IV-ї Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти: удосконалення дистанційного контролю знань та навчальної документації» може не поділяти думку учасників. Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть учасники.

вати швидкі опитування, причому як задля з'ясування рівня оволодіння певною темою, так і для «заміру» ставлення учнів до певного питання [4].

Отже, глобальні трансформаційні процеси, що відбуваються в усіх сферах життя, перетворилися у діджиталізацію. Це обумовило необхідність обов'язкового використання цифрових технологій в освіті. Створення нових форм передачі знань і збереження інформації на початку ХХІ століття було представлено у хмарних технологіях.

Ми вже перебуваємо в розпалі четвертої промислової революції, коли інформація сьогодні поширюється швидше, ніж будь-коли раніше.

Але, на сьогодні слід і відмітити, що «цифрова нерівність» призводить до зниження якості життя: менше можливостей, гірше медичне обслуговування та освіта. «Цифрова нерівність» є наслідком інших нерівностей і водночас поглиблює інші, історично більш ранні нерівності. Через це держави, які не приділяють уваги стимулюванню інтеграції інформаційних технологій в усі сфери життя суспільства, виявляться неконкурентоспроможними у світовій економіці.

Література:

1. 5 Benefits of Digitizing Documents and Files. 2020. URL: <https://www.imageapi.com/blog/digitizing-files>
2. Екологічна безпека в європейських країнах: методи економічного регулювання й досвід для України: наукова доповідь [В. С. Кравців, П. В. Жук, Ю. І. Стадницький та ін.]; ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України»; [наук. ред. В.С. Кравців]. Львів, 2020. 97 с.
3. Україна 2030Е – країна з розвинутою цифровою економікою. Український інститут майбутнього. 2018. URL: <https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoyu.html>
4. Організація дистанційного навчання в школі. Методичні рекомендації / МОН України. 2020. 36с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/metodichni%20recomendazii/2020/metodichni%20recomendazii-dustanciyna%20osvita-2020.pdf>

АДАПТАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТА МУЛЬТИМЕДІЙНИХ НАВИЧОК СТУДЕНТІВ ДЛЯ ДИСТАНЦІЙНОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

**А.І. Капустян, Н.К. Черно, К.І. Наumenко,
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса**

Виклики сучасності до суспільства в цілому й до ефективного функціонування вищої школи в тому числі, потребують негайного реагування та комплексного вирішення. Карантинні обмеження та воєнні дії посилюють виклики, які стоять перед закладами вищої освіти України.

Гострою є проблема пошуку нових підходів до навчання з обмеженням кількості, або повною відсутністю аудиторних занять. Водночас лишаються вкрай актуальними такі вимоги до вищої освіти, як: доступність та інклюзивність; гнучкість для окремих категорій здобувачів, які працюють, мають дітей тощо; індивідуальна траєкторія навчання здобувача; впровадження дуальної освіти [1,2].

Вирішення цих питань неможливе без впровадження дистанційної форми навчання, а саме, онлайн-технологій, ґрунтовних змін у підходах до організації навчання та у формі викладення методичних матеріалів.

Одеській національній академії харчових технологій (ОНАХТ) навесні 2020 р. в складних умовах карантинних обмежень вдалось негайно та успішно відреагувати на потребу переорієнтації усталених технологій навчання на дистанційні. Цьому передували своєчасні заходи керівництва щодо дотримання нормативного регулювання освітньої діяльності академії, моніторинг та узагальнення кращих освітніх новацій світової дистанційної освіти, у результаті чого було створено сайт для реалізації дистанційного навчання moodle.onaft.edu.ua, що представляє собою платформу електронної імплементації навчання, яка містить систему управління LMS (з англ. Learning Management System).

Основою ефективного застосування дистанційного навчання є технологічна готовність закладу освіти, викладачів, студентів, а також ґрунтовна методична підготовка кожної дисципліни, деталізована підготовка й організація самостійної роботи студентів. Якісно впроваджене дистанційне навчання суттєво покращує освітній процес, про що свідчить досвід провідних зарубіжних закладів вищої освіти [2-4]. Технологічні рішення здатні забезпечити доступність матеріалів, можливість постійної підтримки студентів, зручність контролю процесу навчання, автоматизацію частини роботи викладача.

На початку карантинних обмежень здійснення класичного освітнього процесу було неможливим, заклади вищої освіти діяли в більшій мірі інтуїтивно, адже минув деякий проміжок часу перед тим, як профільне міністерство адаптувало нормативні регламенти, надало конкретні практичні аспекти, рекомендувало певні ресурси та розробило деякі методичні настанови щодо реалізації дистанційного та змішаного навчання. При цьому рекомендовані форми контролю знань студентів, а саме, тести, письмові роботи, практичні завдання та усне опитування, які є обов'язковими складовими навчального процесу, доцільно удосконалювати задля заохочення та підвищення ефективності навчання, шляхом адаптації інформаційних та мультимедійних навичок студентів при виконанні самостійної роботи.

Тривала ізоляція від комунікативних відносин студентів негативно впливає на їхню здатність до усної трансляції набутих теоретичних та практичних навичок, які закладено в загальні, фахові компетенції та програмні результати навчання усіх без виключення освітніх програм. виправити таку проблему неможливо лише за допомогою дистанційного контролю знань у вигляді тестових завдань, або самостійного опрацювання індивідуальних та практичних робіт. Така проблема вирішується на кафедрі «Харчової хімії та

експертизи» ОНАХТ шляхом створення спеціальних «ситуативних завдань» для командної роботи студентів на практичних заняттях. При цьому створюються умови для «живого» спілкування студентів один з одним, в якому вони діляться досвідом, вчаться командній роботі, визначають лідера групи та розподіляють трудові обов'язки. Студенти працюють в групах на зручних для них та улюблених online сервісах Skype, Viber, Telegram та ін., не покидаючи при цьому свою звичну зону комфорту, адаптуючи її для навчальних цілей. Має свій позитивний ефект і міжкомандна конкуренція, яка стимулює учасників навчального процесу до перфекціонування своїх навичок.

Особливим викликом дистанційного навчання стало проведення лабораторних робіт з хімічних дисциплін, які є фундаментальними та забезпечують ряд компетенцій та програмних результатів для освітніх програм ОНАХТ. Оптимальним у даному аспекті є здійснення змішаної форми навчання, а саме, комбінування дистанційної та аудиторної роботи. Для якісного надання освітніх послуг необхідним було повне переформатування лабораторного практикуму з детальною візуалізацією експериментів у вигляді відео контенту. Для заохочення самостійної роботи студентів на кафедрі «Харчової хімії та експертизи» запропоновано прості у реалізації, безпечні та доступні експерименти з деталізованою інструкцією, виконувати у домашніх умовах, знімаючи досліди та результати роботи на камеру. Студенти із задоволенням підхопили дану ініціативу, адже в нагоді їм стали мультимедійні навички, якими володіє пересічна молодь. Вони заповзято монтували та редагували відео, опосередковано занурюючись в теоретичний матеріал. Для цієї роботи студенти використовували ряд доступних ресурсів: EasyCut, GoCut, CapCut, InShot, Viva Video, Funimate, KineMaster.

Запровадження таких дистанційних методів контролю самостійної роботи студентів дозволить збільшити рівень академічної доброчесності, оскільки такі роботи є абсолютно оригінальними та потребують безпосередньої участі у процесі.

Для оцінювання знань таких видів дистанційної роботи доцільним є повне розуміння студентом дистанційного навчання як моделі, створення чіткого та прозорого рейтингу оцінювання знань та ознайомлення з ним здобувачів, що надає їм певні елементи самоконтролю.

Отже, отриманий досвід дистанційної навчальної роботи кафедри «Харчової хімії та експертизи» дозволяє сформулювати наступні висновки:

- доцільним є заохочення спілкування студентів одне з одним при виконанні групових завдань;
- необхідно надавати студентам можливість брати активну участь в обговореннях під час відеоконференції та інших online платформах;
- доцільно пропонувати студентам вибір виду форми звіту дистанційної самостійної роботи (усна доповідь, постер, презентація, відео і т.п.)

Література

1. Рекомендації щодо впровадження змішаного навчання у закладах фахової передвищої та вищої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha->

- osvita/rekomendacij-shodo-vprovadzhennya-zmishanogo-navchannya-u-zakladah-fahovoyi-peredvishoyi-ta-vishoyi-osviti
2. Романовська О. О., Романовська Ю. Ю., Романовський О. О. Досвід вищої освіти Сполучених Штатів Америки XX–XXI століть. Книга 4. Особливості академічного (університетського) підприємництва у США другої половини XX – початку XXI століть : навч. посіб. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2020. – 240 с.
 3. Центр забезпечення якості освіти НаУКМА. URL: <https://www.ukma.edu.ua/index.php/osvita/quality-edu>
 4. Assessment in Higher Education: Professional Development for Teachers. Erasmus University of Rotterdam Online Course. URL: <https://www.coursera.org/learn/assessment-highereducation>

УДК 027.021:378.4.018.43

ДОСВІД ДІЯЛЬНОСТІ НТБ ОНАХТ ПРИ ДИСТАНЦІЙНОМУ ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ

І.І. Зінченко, О.В. Ольшевська,

Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса

Бібліотека – це, насамперед, інтелектуальний простір, що забезпечує сприяння освітній, науково-дослідній, культурній та просвітницькій діяльності університету.

Одним із пріоритетних напрямків бібліотеки університету залишається комплектування літератури на організацію освітнього процесу за заявками кафедр. Придбання нової літератури було забезпечено як закупівлею через профільні видавництва, так і за рахунок дарів викладачів університету, які забезпечують формування колекції внутрішньовузівських видань навчально-го та наукового характеру, збільшення кількісного та якісного показників книжкового фонду. При цьому, кожен сегмент фонду повинен розвиватися із застосуванням ресурсів, які узгоджуються з бібліотечною місією і потребами постійних користувачів НТБ, якими є студенти, аспіранти, професорсько-викладацький склад.

Всі надходження до НТБ враховуються сумарно та індивідуально. Крім процесів традиційного комплектування, доукомплектування поточних і ретроспективних документів, планування чіткої стратегії подальшого придбання документів, найважливішою складовою, на сьогодні, є формування електронної бібліотеки (ЕБ). З метою забезпечення своїх користувачів широким доступом до навчальних та наукових видань із фондів НТВ, бібліотека продовжує її створення. ЕБ академії – віртуальна бібліотека, яка об'єднує як власні, так і зовнішні інформаційні ресурси, надає послуги за допомогою комп'ютерних технологій, забезпечує навігацію, пошук цифрових об'єктів. Завдяки веб-ресурсам НТБ та 20 базам власної генерації, забезпечено вільний

ЗМІСТ

	ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ	
1	ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ТА КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ У ЗАКОРДОННИХ ТА УКРАЇНСЬКИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ СВІТИ Ф.А. Трішин, Л.О. Ланженко, Н.О. Дец, Ю.К. Корнієнко	3
2	ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЯК ВЕКТОР МОДЕРНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ДОКУМЕНТАЦІЇ (ДОКУМЕНТООБІГУ) ТА МЕТОДІВ КОНТРОЛЮ Л.В. Іванченкова, Т.Д. Маркова, Г.О. Ткачук	8
3	АДАПТАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТА МУЛЬТИМЕДІЙНИХ НАВИЧОК СТУДЕНТІВ ДЛЯ ДИСТАНЦІЙНОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ А.І. Капустян, Н.К. Черно, К.І. Науменко	15
4	ДОСВІД ДІЯЛЬНОСТІ НТБ ОНАХТ ПРИ ДИСТАНЦІЙНОМУ ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ І.І. Зінченко, О.В. Ольшевська	18
	СЕКЦІЯ 1	
5	ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ СТВОРЕННЯ ІНКЛЮЗИВНИХ СИСТЕМ НАВЧАННЯ	21